Checklist ringen jonge Bruine Kiekendieven

Kiekendieven kunnen ontzettend fel zijn, ze verdedigen zich bij een nestbezoek door op de rug te gaan liggen en uit te halen met de klauwen. Als je je hand naar hen uitsteekt, slaan ze hun klauwen daarin. Niet meteen terugtrekken, je zou de klauwen kunnen beschadigen en het maakt de wond in je hand alleen maar groter. Een dunne handschoen (nagels moet je wel kunnen voelen!) om de jongen van het nest te pakken is handig. Voer de verdere handelingen uit zonder handschoen, zodat je voelt waar je mee bezig bent. Je kunt ook met de vleugelliniaal de poten tegen het lijf drukken of de jongen voorzichtig van opzij benaderden. Hoe langzamer je bewegingen, des te rustiger de jongen. Eenmaal in de hand, zorg er dan steeds voor dat je beide poten goed vast hebt. De kiekendief mag die niet kunnen bewegen. Voorkom ook vleugelklapperen.

1. Ring jonge Bruine Kiekendieven altijd met twee; een ervaren assistent en een ringer.
2. Noteer het resultaat van alle uitgevoerde metingen.
3. Meet de vleugellengte (= leeftijdsbepaling).
4. Ring pas vanaf levensdag 19 (vleugellengte 160 mm). Dit geldt voor ieder jong!
5. Meet de klauw zonder nagels. Let op dat de klauw helemaal gestrekt is (de liniaal moet de klauw overal raken). Bij klauwmaat 75-78 mm opnieuw meten of meet de andere klauw en ga uit van de grootste waarde. N.B. de klauw gaat makkelijker open als de poot door tegen de enkel te duwen gestrekt wordt gehouden.
6. Zoek in de tabel van de vleugellengte hoe oud het jong is.
7. Vanaf dag 19 geldt: bij klauw zonder nagel ≥78 altijd een vrouw, ≤ 75 altijd man. Bij klauwmaat 76 en 77 mm kan met behulp van het gewicht (punt 5, 6 en 7) en de laterale tarsus <8,0 man en >8,3 vrouw meestal alsnog het geslacht worden bepaald.
8. Neem gewicht, kijk in de tabel van de gewichten, pak de regel met de juiste leeftijd.
9. Noteer krop (0, 1 of 2). Houd bij eventuele geslachtsbepaling rekening met krop (volle krop kan tot 50 gram zwaardere vogel leiden!).
10. Let bij seksen op basis van het gewicht op de onderlinge verschillen binnen een broedsel (soms zijn alle jongen aan de zware kant, of juist te licht).
11. Gebruik ringmaat 9 mm voor man en 11 mm voor vrouw. Bij twijfel over de sekse niet ringen en later terugkomen. Neem wel van alle jongen maten en gewichten. En ga bij voorkeur pas terug als de vleuggellengte van de nog te ringen jongen >250 mm bedraagt.
12. Vooral grote jongen kunnen van het nest weglopen (vaker in graan dan in riet). Speur altijd in de omgeving van het nest naar weggelopen jongen. Let op dat je de vegetatie daarbij zo weinig mogelijk beschadigd.
13. Reken uit wanneer de jongen ongeveer zullen gaan uitvliegen (dag 40), geef aan de nestcontroleur door wanneer hij/zij het broedsucces moet vaststellen. Een bezoek aan het nest kan dan geen kwaad meer!
14. Noteer en determineer prooiresten en de staat waarin ze verkeren (intact, deels opgegeten restant, afgekloven botten, alleen veren of haren).
15. Zoek ook naast het nest tussen de vegetatie en in de nestkom naar prooien en braakballen.
16. Weeg en meet intacte prooien (en neem vleugellengte, tarsus en/of achtervoetje van restanten),
17. Woel in de nestkom voor niet-uitgekomen eieren (niet altijd zichtbaar door toegevoegd nestmateriaal).
18. Vul de nestkaart zoveel mogelijk in, meet de hoogte van het nest vanaf de bodem, vermeld ook hoe hoog het water onder het nest staat of heeft gestaan. Let op: neemt tijdens seizoen soms drastisch af. Eerdere hoogtes zijn vaak af te lezen aan verkleuring rietstengels.

Henk Castelijns, 16 januari 2017, aangepast 25 juli 2024 en 26 april 2026.

Leeftijdsbepaling van nestjonge Bruine Kiekendieven met behulp van de vleugellengte

Tabel ontleend aan Handleiding Veldonderzoek Roofvogels (Bijlsma 1997).

x = gemiddelde vleugellengte (mm), SD = standaardafwijking, N = aantal gemeten jongen, dag 0 = geboortedag.

Dag	Mannetje			Vrouwtje			Totaal		
	x	SD	N	x	SD	N	x	SD	N
0	17.3	0.8	11	18.3	0.7	15	17.9	0.9	26
1	18.9	1.1	36	19.0	0.9	25	18.9	1.0	61
2	20.1	1.2	28	20.9	1.7	18	20.4	1.5	46
3	22.9	2.0	28	22.6	1.5	26	22.7	1.7	54
4	25.0	2.0	34	25.6	2.5	24	25.2	2.2	58
5	28.3	2.7	22	28.9	2.3	18	28.6	2.6	40
6	32.6	3.2	34	33.0	3.3	16	32.7	3.2	50
7	38.1	4.4	22	36.7	4.6	22	37.4	4.6	44
8	44.2	6.1	20	44.6	5.4	13	44.4	5.8	33
9	49.8	5.7	22	52.5	6.7	15	50.9	6.2	37
10	57.9	8.6	18	59.0	6.6	18	58.5	7.7	36
11	68.8	9.1	20	65.0	7.8	13	67.3	8.8	33
12	77.5	8.8	17	78.8	8.9	21	78.2	8.9	38
13	89.8	8.6	19	87.4	12.3	12	88.9	10.3	31
14	100.9	9.9	11	101.5	6.3	13	101.2	8.2	24
15	112.5	8.4	21	113.5	10.4	15	112.9	9.3	36
16	123.9	9.2	22	120.7	11.8	13	122.7	10.4	35
17	136.5	11.4	17	133.9	10.8	15	135.2	11.2	32
18	144.0	10.2	17	145.9	12.4	12	144.8	11.2	29
19	157.9	8.5	18	159.7	9.8	15	158.7	9.1	33
20	167.6	7.9	21	169.2	10.4	17	168.3	9.1	38
21	178.4	8.8	23	176.3	9.4	16	177.6	9.1	39
22	186.7	10.1	16	188.7	12.0	12	187.5	11.0	28
23	194.8	8.9	20	202.1	8.8	12	197.5	9.6	32
24	207.2	7.1	15	210.8	9.1	18	209.2	8.4	33
25	215.9	10.0	16	216.7	9.8	14	216.3	9.9	30
26	225.4	6.3	18	225.8	9.5	18	225.6	8.1	36
27	230.2	8.6	24	232.6	12.2	13	231.0	10.1	37
28	239.8	9.8	15	245.3	7.6	15	242.6	9.2	30
29	249.9	10.6	16	251.6	13.3	17	250.8	12.1	33
30	257.3	7.6	15	257.7	5.4	7	257.4	6.9	22
31	265.7	8.0	18	266.4	10.0	17	266.0	9.0	35
32	272.8	8.4	15	276.1	6.6	9	274.0	7.9	24
33	280.0	8.6	10	281.8	5.6	6	280.7	7.7	16
34	287.6	8.6	19	291.1	11.0	10	288.8	9.6	29
35	295.4	4.3	7	297.2	4.0	6	296.2	4.3	13
36	305.4	6.9	5	306.8	8.6	6	306.2	7.9	11
37	307.7	6.3	6	313.6	8.9	5	310.4	8.2	11
38	315.0	0.0	1	-	-	-	315.9	0.0	1
39	329.0	0.0	1	323.0	0.0	1	326.0	3.0	2

Gewichten van nestjonge Bruine Kiekendieven

Tabel ontleend aan Handleiding Veldonderzoek Roofvogels (Bijlsma 1997).

Dag	Gewicht (g)					
	Mannetje			Vrouwtje		
	x	SD	N	x	SD	N
0	28.1	3.4	21	31.0	4.0	17
1	34.2	5.0	43	34.9	5.3	30
2	41.8	6.5	28	41.5	7.2	21
3	55.5	10.1	30	53.6	8.6	26
4	67.4	12.0	37	68.0	17.0	23
5	88.0	19.4	22	89.3	18.6	20
6	111.0	18.0	30	119.3	24.1	21
7	138.3	24.7	26	131.2	27.4	20
8	159.0	30.1	23	159.0	34.7	15
9	187.1	26.6	21	209.0	41.6	18
10	216.7	22.2	18	237.7	40.3	23
11	250.4	40.4	20	240.7	32.2	11
12	267.0	40.5	19	313.4	49.9	21
13	318.9	43.3	19	320.2	50.7	13
14	333.3	40.7	15	400.5	29.7	13
15	366.8	46.1	21	415.2	50.4	19
16	404.5	36.4	20	456.5	44.3	13
17	426.4	29.8	20	481.1	55.0	17
18	443.3	41.9	18	526.2	50.3	13
19	470.4	38.2	19	542.3	55.6	16
20	485.8	32.0	19	583.4	47.5	19
21	516.0	34.7	27	590.4	49.8	18
22	521.1	35.9	17	616.4	44.3	11
23	543.3	38.7	21	641.7	67.1	15
24	542.7	43.9	13	677.8	46.4	18
25	554.7	48.2	17	669.3	60.6	14
26	564.6	32.0	18	689.3	41.0	19
27	566.9	32.4	24	683.1	77.9	13
28	550.7	38.3	14	741.3	49.0	14
29	568.6	46.5	18	703.6	78.4	18
30	584.3	34.6	15	705.0	49.7	7
31	582.9	40.2	19	703.4	65.7	21
32	564.2	34.9	15	743.5	79.9	10
33	573.3	29.2	15	708.7	48.1	9
34	573.3	21.8	18	740.2	54.2	12
35	579.9	31.6	10	757.4	57.0	8
36	585.2	19.2	6	749.3	42.2	7
37	575.8	8.4	5	765.0	36.7	3
38	572.0	0.0	1	661.0	0.0	1
39	511.0	0.0	1	731.0	0.0	1